

[Titulinis](#) / [Naujienos](#) / Paminėtas Jurgis Ambraziejus Pabrėža

Paminėtas Jurgis Ambraziejus Pabrėža

2024-04-15

Kultūros paveldas

Balandžio 11-ąją Plungėje, Žemaičių dailės muziejuje, paminėtas Jurgis Ambraziejus Pabrėža – Plungės Šv. Jono Krikštytojo bažnyčios vikaras (1801–1807). Vienas svarbiausių renginio akcentų – bendradarbiavimo sutarties tarp Plungės ir Kretingos rajonų savivaldybių pasirašymas. Parašus ant sutarties „Kultūros kelias „Jurgis Ambraziejus Pabrėža (1771–1846)“ padėjo Plungės rajono savivaldybės

meras Audrius Klišonis ir Kretingos rajono savivaldybės meras Antanas Kalnius. Kretinga, kurioje Jurgis Ambraziejus Pabrėža kaip mokytojas, pamokslininkas ir emeritas praleido 33 paskutiniuosius savo gyvenimo metus, tokias sutartis yra pasirašiusi su visomis savivaldybėmis, per kurias driekėsi šio dvasininko kelias: Večiuose (Skuodo r.) gimęs Jurgis Ambraziejus Pabrėža tarnavo Šiluvoje (Raseinių r.), Raudėnuose (Šiaulių r.), Tveruose (Rietavo sav.), Plungėje, Kartenoje (Kretingos r.), o galiausiai – Kretingoje.

„Jurgis Ambraziejus Pabrėža – žmogus, gyvenęs ne sau, o kitiems. Tam, kad kraštas, kuriame jis gyveno ir dirbo, būtų šviesesnis. Tuos žmones mes ir vadinam tautos šviesuoliais. Esu dėkingas kolegai Antanui Kalniui už tą iniciatyvą, džiugu, kad kuo toliau, tuo daugiau randame ne konkurencijos elementų, o bendradarbiavimo taškų vieni su kitais. Ir šiuo atveju visos savivaldybės, kurių teritorijose Jurgis Ambraziejus Pabrėža tarnavo, turime ieškoti sąlyčio taškų, kad tai asmenybei suteiktume žinomumą, kurio ji yra nusipelnusi. Didelė garbė pasirašyti šią sutartį. Ir tegul tai bus pradžia tam gražiam keliui, kuriuo kartu turėtume eiti“, – prieš pasirašant sutartį kalbėjo Plungės rajono savivaldybės meras Audrius Klišonis.

Į Žemaičių dailės muziejų gausiai susirinkusius atminimo popietės dalyvius pasveikino ir Jurgį Ambraziejų Pabrėžą pristatė Plungės rajono savivaldybės administracijos Kultūros, turizmo ir viešųjų ryšių skyriaus vyr. specialistė Ingrida Uzneviciūtė, muzikinius kūrinius dovanojo Plungės Mykolo Oginskio meno mokyklos ugdytinės. Apie Jurgį Ambraziejų Pabrėžą pasakojo plungiškiams gerai pažįstamas dvasininkas – Kretingos Viešpaties Apreiškimo Švč. Mergelei Marijai bažnyčios klebonas br. Saulius Paulius Bytautas OFM, Kretingos muziejaus muziejininkė Jolanta Klietkutė OFS.

Vakare Plungės Šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje aukotos šv. Mišios Jurgiui Ambraziejui Pabrėžai atminti.

Tėvas Jurgis Ambraziejus Pabrėža

Gimė 1771 m. sausio 15 d. Večiuose (Skuodo r.), mirė 1849 m. spalio 30 d. Kretingoje, čia ir palaidotas.

Jurgis Ambraziejus Pabrėža – kunigas, pranciškonas, gydytojas, botanikas, pirmasis Lietuvos floros tyrinėtojas, vienas iškiliausių XIX a. švietėjų. Mokėsi Kretingoje, 1791–1794 m. studijavo Vilniaus universitete, kur mokėsi istorijos, medicinos, botanikos, chemijos, teisės ir teologijos dalykų. Buvo įsitraukęs į Tado Kosčiūškos vadovaujamą sukilimą. 1794 m. tapo Varnių kunigų seminarijos klieriku. 1796 m. įšventintas į kunigus. 1816 m. įstojo į Kretingos pranciškonų vienuolyną, kur gavo Ambraziejaus vardą.

Kunigavo, daug keliavo – rinko istorinę, etnografinę medžiagą, botanikos eksponatus. Visoje Žemaitijoje buvo pagarsėjęs kaip puikus pamokslininkas. Savo kalbas ruošdavo atsakingai, remdavosi Biblijos tekstais, mintis pagrįsdavo istoriniais, etnografiniais faktais.

Rašė savotišką filosofinį veikalą „Ryžtai“, kuriame sistemindavo gyvenimo principus. Parengė apie 50 darbų botanikos tema, tarp jų didžiulį enciklopedinį leidinį „Taisius auguminis“, kur apibūdino 643 augalus. Surinko herbariumą (apie 800 augalų rūšių), pirmasis sukūrė žemaitišką botanikos terminologiją. Taip pat gydė žmones, yra išlikę 17 jo rankraščių, kuriuose aprašomos ligos, jų simptomai, gydymas.

Talkino leidžiant istorinius veikalus. Produktyvus bendradarbiavimas vyko su Simonu Daukantu ir vyskupu Motiejumi Valančiumi. Yra likęs negausus literatūrinių veikalų palikimas. Ypač liaudies buvo pamėgti jo eilėraščiai.

Daugelis Kretingos miesto gyventojų laiko tėvą Ambraziejų šventuoju, lanko jo kapą, meldžia jo užtarimo nuo ligų ir nelaimių.

Atminimo popietės dalyviai

Sutartį pasirašė Plungės rajono savivaldybės meras Audrius Klišonis ir Kretingos rajono savivaldybės meras Antanas Kalnius

br. Saulius Paulius Bytautas OFM

Muziejininkė Jolanta Klietkutė OFS